

อิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

The Influence of Healthy Leadership, Positive Thinking, Trust and Change management of School Administrators affecting School Quality under the Secondary Educational Service Area Office in the Southern Provinces Andaman Coast.

เสาวภาคย์ แหลมเพชร¹ จิรวัดน์ กิติพิเชฐสรณ์² สมชาย เทพแสง³

Saowaphark Lampetch¹ Jirawat Kitipichedsun² Somchai Thepsaeng³

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

คำสำคัญ

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ, การคิดเชิงบวก, ความไว้วางใจ, การบริหารการเปลี่ยนแปลง, คุณภาพโรงเรียน, จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

งานวิจัยเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ ศึกษาภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 351 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 -1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพมีค่าเท่ากับ .93 การคิดเชิงบวก มีค่าเท่ากับ .91 ความไว้วางใจมีค่าเท่ากับ .88 การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีค่าเท่ากับ .93 และคุณภาพโรงเรียนมีค่าเท่ากับ .95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลงและคุณภาพโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าการคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ความไว้วางใจ คุณภาพโรงเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ และ 2) ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหา

น้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก และความไว้วางใจ โดยที่การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพโรงเรียน สำหรับการคิดเชิงบวก ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study the healthy leadership, positive thinking, trust and change management and school quality under the Secondary Educational Service Area Office in the Southern Provinces Andaman Coast and to study the Influence of Healthy Leadership, Positive Thinking, Trust and Change management of School Administrators affecting School Quality under the Secondary Educational Service Area Office in the Southern Provinces Andaman Coast. The samples consisted of 351 teachers by Krejcie and Morgan and Multi Stage Random sampling thereafter. The instruments used for data collection were 5 point-rating scale questionnaires. The index of Item- Objective Congruence (IOC) was valued since 0.60-1.00. The reliability of healthy leadership was .93, positive thinking was .91, trust was .88, change management was .93 and school quality was .95. The data analysis was done by mean, standard deviation and path analysis. The research results were found as following;

1) The level of healthy leadership, positive thinking, trust and change management and school quality under the Secondary Educational Service Area Office in the Southern Provinces Andaman Coast was at high level in all aspects. When descending order of the average from highest to lowest, it was found that positive thinking had the highest average level, followed by: trust, school quality, change management and healthy leadership respectively.

2) The variables that affect school quality under the Secondary Educational Service Area Office in the Southern Provinces Andaman Coast by descending order of influence as follow; change management, healthy leadership, positive thinking and trust. The change management, healthy leadership and trust directly affects the school quality meanwhile positive thinking, healthy leadership and trust indirectly affects the school quality.

Keywords: Healthy leadership, Positive thinking, Trust, Change management, School quality, The Southern Provinces Andaman Coast

ภูมิหลัง

โลกปัจจุบันเป็นยุคกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นโลกที่เน้นการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการสื่อสารเพื่อย่อโลกให้แคบลง ทำให้องค์กรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานด้านบริหารองค์กรจากเดิมไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ โดยเน้นการให้ความสำคัญของคน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 มีเป้าหมายหลักของการพัฒนาในระยะ 5 ปี (2566-2570) โดยเน้นการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่เพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลง ภายใต้บริบทโลกใหม่ในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้สรุปสาระสำคัญด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ มีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น และเป็นพลเมืองดีของชาติ [1] ประกอบกับมีการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ทำให้องค์กรต่างๆในโลกต่างแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดลุกลาม เพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี เพื่อนำกำลังความสามารถมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย [2]

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียนขาดปัจจัยสนับสนุน ด้านบุคลากร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการดำเนินงาน รวมทั้งวัฒนธรรมเสื่อมโทรมลง โดยเฉพาะการแต่งกายที่ไม่เหมาะสม และการขาดระเบียบวินัยของนักเรียน [3] อีกทั้งความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยในปี พ.ศ.2557 WEF (World Economic Forum) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเป็นอันดับที่ 31 จาก 144 ประเทศ และในปีพ.ศ. 2557 IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับไว้ที่ 33 จาก 61 ประเทศ นอกจากนี้ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ ตลอดจนบุคลากรยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น [4]

จากข้อมูลจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน ที่มีลักษณะเป็นภูเขาโดดๆเตี้ยๆ เกิดจากการยุบตัวของพื้นดิน สลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด และที่ราบเชิงเขาบริเวณทางตอนบนของพื้นที่ มีหุบเขาขนาดใหญ่ สลับกับเป็นเทือกเขา ที่สำคัญมีความเสี่ยงกับการเกิดภัยพิบัติ อาทิ แผ่นดินไหว สึนามิ โคลนถล่มหรือดินยุบตัว เป็นต้น ถึงแม้ว่ารายได้เฉลี่ยต่อประชากรในฝั่งอันดามันอยู่ในระดับสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยผลการสอบ O-NET ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 4 วิชาหลัก) ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ย 43.31 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 50 คะแนนในทุกวิชา โดยวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 49.48 คะแนน รองลงมา คือ วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 32.70 คะแนน และวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนต่ำสุด 26.59 คะแนน [5]

จากสภาพการณ์และปัญหาดังกล่าวนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำจะต้องขับเคลื่อนกลไกไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ผู้นำที่มีความสามารถนำองค์กรฝ่าอุปสรรคและปัญหาต่างๆ และสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ ภายใต้โลกข่าวสารที่ไร้พรมแดน กุญแจสำคัญของผู้นำ ได้แก่ การพัฒนาระบบคุณภาพ เป็นผู้เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันสมัย เป็นผู้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพจึงนับว่ามีความสำคัญในยุคปัจจุบัน [6] ขณะเดียวกันสามารถแสวงหาวิธีการ เทคนิคหรือกลยุทธ์มาใช้ในการส่งเสริมป้องกันและดูแลสุขภาพของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถป้องกันโรคระบาดไม่ให้ลุกลามยิ่งขึ้น ช่วยสร้างความสุขในการทำงานและการเรียนรู้ สร้างมิตรภาพในการปฏิบัติงาน ช่วยปรับปรุงการบริหารงานไปสู่ความแปลกใหม่ และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้มีความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งสร้างระบบการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น [7] ที่สำคัญช่วยยกระดับคุณภาพโรงเรียน [8]

ขณะเดียวกันปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ความไว้วางใจของผู้บริหารนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ช่วยทำให้บุคลากรเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศแห่งความสุขแก่บุคลากร มีอิทธิพลที่กระตุ้นให้บุคลากรทำงานเต็มขีดความสามารถ เป็นกุญแจสำคัญ และมีประโยชน์ต่อการกำหนดเป้าหมาย และการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ทำให้มีผลต่อการทำงานให้ประสบผลสำเร็จเกิดคุณภาพ [9]

โดยเฉพาะการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของบุคลากร ลูกค้ำและชุมชน สร้างโอกาสในการพัฒนา

บุคลากรและผู้นำ เพิ่มทักษะขีดความสามารถของบุคลากร บูรณาการการบริหารงาน ทำให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงานที่ยอดเยี่ยม [10]

สอดคล้องกับ Jellison [11] สรุปถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายและทิศทางที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุคสมัยเน้นการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ที่สำคัญพัฒนาความสามารถของบุคลากรตามความต้องการจำเป็น

จากความเป็นมาปัญหาและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- 2) ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบถึงระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาตนเอง การบริหารงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบถึงอิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันสามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำระดับฝ่ายและงานให้มีการคิดเชิงบวกและความไว้วางใจ และสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงให้เกิดประสิทธิผล
- 3) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำผลวิจัยมาใช้ในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน หรือนโยบายในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
- 4) หน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น สามารถนำผลวิจัยมาใช้ในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน หรือกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจำนวน 351 คน จากโรงเรียน 29 โรงเรียน ได้มาจากรายชื่อสำเร็จรูปของเครื่องซีและมอร์แกน และนำไปสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random sampling เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruency: IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่า ตั้งแต่ 0.60 -1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงและไปทดลองใช้กับครูจำนวน 30 คนที่โรงเรียนสตรีภูเก็ต และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพมีค่าเท่ากับ .93 การคิดเชิงบวก มี

ค่าเท่ากับ .91 ความไว้วางใจมีค่าเท่ากับ .88 การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีค่าเท่ากับ .93 และคุณภาพโรงเรียนมีค่าเท่ากับ .95 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยสามารถเก็บได้ 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.01 การวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปรากฏผลดังนี้ ระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ระดับของการคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นลำดับแรก (\bar{X} = 4.45, SD = 0.58) รองลงมา ได้แก่ ความไว้วางใจ (\bar{X} = 4.41, SD = 0.53) คุณภาพโรงเรียน (\bar{X} = 4.39, SD = 0.44) การบริหารการเปลี่ยนแปลง (\bar{X} = 4.39, SD = 0.55) และภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ (\bar{X} = 4.26, SD = 0.51) ตามลำดับ

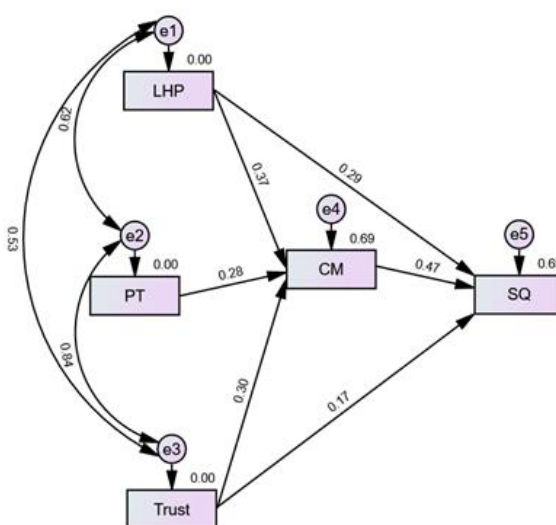
2) ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.781 แสดงถึงรูปแบบโมเดลค่าความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index) : GFI มีค่าเท่ากับ 1.000 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjust Goodness of Fit Index) : AGFI มีค่าเท่ากับ 0.999 มีค่าใกล้ 1.00 ค่าดัชนีมาตรฐานรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Standardized Root Mean Square Residual) : SRMSR มีค่าเท่ากับ 0.002 มีค่าใกล้ 0.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทุกประการ

นอกจากนี้ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง [CM] (0.47) ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ [LHP] (0.40) การคิดเชิงบวก [TP] (0.28) และความไว้วางใจ [Trust] (0.22) เมื่อจำแนกตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพโรงเรียนโดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้

ทางตรง ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง [CM] (0.47) ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ [LHP] (0.29) และความไว้วางใจ[Trust] (0.17)

ทางอ้อม ได้แก่ การคิดเชิงบวก [TP] (0.28) ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ [LHP] (0.11) และ ความไว้วางใจ[Trust] (0.05)

เมื่อจำแนกตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ [LHP] (0.37) ความไว้วางใจ [Trust] (0.30) และการคิดเชิงบวก [TP] (0.28) ดังภาพประกอบด้านล่าง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. ระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลงและคุณภาพโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าการคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ความไว้วางใจ คุณภาพโรงเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ

2. ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก และความไว้วางใจ โดยที่การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพโรงเรียน สำหรับการคิดเชิงบวก ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพโรงเรียน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ระดับของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก ความไว้วางใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลงและคุณภาพโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าการคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ความไว้วางใจ คุณภาพโรงเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ โดยเฉพาะการคิดเชิงบวกมีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นลำดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้นำที่มีการคิดเชิงบวกนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เพราะการคิดเชิงบวกช่วยให้สามารถเผชิญกับความท้าทายในการบริหารจัดการ ทำให้เห็นสิ่งที่ดีที่สุดของบุคลากร มองความสามารถของบุคลากรในแง่บวก มองสิ่งที่อยู่รอบตัวเองในแง่ดีและลดการมองในเชิงลบหรือสถานการณ์ที่ตั้งเครียด อีกทั้งช่วยวิเคราะห์หาส่วนดีของตนเองและของคนอื่น เพื่อนำมาประสมประสานกัน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมาย โดยที่ผู้นำที่มีการคิดเชิงบวกมีความกระตือรือร้น เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการมองโลกในแง่ดี ให้

การยอมรับบุคลากร ให้ความรักแก่บุคลากร มีเป้าหมายในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Caprara & Steca [12] สรุปว่าการคิดเชิงบวกของผู้บริหารช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวก ทำให้เกิดการยอมรับจากบุคลากร

ความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยรองลงมาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีความไว้วางใจบุคลากรทำให้บุคลากรทำงานด้วยความรัก ความศรัทธา เชื่อมั่นผู้บริหารและทำงานด้วยความรักในงาน เป็นผลให้การทำงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ Marsh & Dibben [13] กล่าวถึงความสำคัญของความไว้วางใจของผู้บริหารช่วยส่งเสริมการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ช่วยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน และกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันทำงานด้วยความมุ่งมั่นโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน

การบริหารการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่ใช้การบริหารการเปลี่ยนแปลง ช่วยส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของโรงเรียน พัฒนาวัฒนธรรมในการทำงานของบุคลากร โดยมุ่งสู่คุณภาพ อีกทั้งช่วยให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารและระบบการเรียนการสอนทำให้โรงเรียนทันสมัยและได้เปรียบโรงเรียนอื่น เกิดผลสัมฤทธิ์ทางบวก สอดคล้องกับแนวคิดของ Markiewicz [14] สรุปว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพช่วยส่งเสริมโรงเรียนให้มีการพัฒนาระบบการบริหารและการเรียนการสอนให้ทันสมัย ให้โรงเรียนบริหารงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา และสร้างระบบประกันคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ จะช่วยพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพของบุคลากร ป้องกันโรคระบาดไม่ให้นักเรียนและบุคลากร โดยมีการวางแผน กลยุทธ์ ตลอดจนกำกับ ติดตามการส่งเสริมสุขภาพให้ปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Vaughan [15] กล่าวถึงภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพเป็นการค้นหาเทคนิคหรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพมาพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม และจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศขององค์กรให้ปลอดภัย

2. ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การคิดเชิงบวก และความไว้วางใจ โดยที่การบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพโรงเรียน สำหรับการคิดเชิงบวก ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ และความไว้วางใจ ส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพโรงเรียน

โดยเฉพาะการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อคุณภาพโรงเรียนมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี ช่วยให้โรงเรียนปรับตัวได้ทันกับปัญหา และการทำหายจากสภาพแวดล้อมได้ ผู้บริหารมองเห็นโอกาส และภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปโดยราบรื่น ช่วยปรับปรุงโรงเรียนให้เกิดคุณภาพและเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ronnenberg, Graham & Mahmoodi [16] สรุปว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพช่วยส่งเสริมโรงเรียนให้มีการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของครูให้เป็นที่ยอมรับจากชุมชน

ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพมีผลต่อคุณภาพโรงเรียนรองลงมาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพเป็นภาวะผู้นำสมัยใหม่ เน้นการดูแลสุขภาพของบุคลากร ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ทำให้บุคลากรทั้งครูและนักเรียนปลอดภัยจากโรค ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ การทำงานจึงมีคุณภาพ นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Howieson & Thairajah [17] กล่าวถึงภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพเป็นภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลสามารถ

วางแผน กำกับ ควบคุมการบริการสุขภาพ การส่งเสริมดูแลรักษาสุขภาพแบบองค์รวม สามารถสอนงานบุคลากร
นิเทศงาน การส่งเสริมสุขภาพแก่บุคลากร เป็นผลให้โรงเรียนเกิดคุณภาพ

การคิดเชิงบวกมีผลต่อคุณภาพโรงเรียนเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ความไว้วางใจของผู้บริหาร
ช่วยส่งเสริมการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนนวัตกรรมและเทคโนโลยีและโครงสร้างของ
โรงเรียนในแนวราบ ที่สำคัญกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สอดคล้องกับผลวิจัยของ
Barbara [18] สรุปว่าการคิดเชิงบวกเป็นแกนหลักสำคัญของผู้บริหารช่วยปฏิรูปการบริหารในโรงเรียนเพื่อ
นำไปสู่คุณภาพและความเป็นเลิศของโรงเรียน อีกทั้งใช้ผลวิจัยของ Martin [19] สรุปว่าการคิดเชิงบวกของ
ผู้บริหารช่วยพัฒนาการบริหารการเปลี่ยนแปลง สร้างบรรยากาศเชิงบวก พัฒนาวัฒนธรรมโรงเรียนเพื่อนำไปสู่
คุณภาพโรงเรียนให้เกิดการยอมรับจากชุมชน การคิดเชิงบวกของผู้บริหารช่วยพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ช่วย
ลดความเครียดของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับสุดท้าย สมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ โดยจัด
ฝึกอบรมหรือสัมมนาอย่างต่อเนื่อง
2. การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถใช้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
ให้เกิดประสิทธิผล
3. ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพมีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพทั้งด้านการฝึกอบรม สัมมนา
หรือการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีผู้บริหารมีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ
4. การคิดเชิงบวก มีผลต่อคุณภาพโรงเรียนสมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการคิดเชิงบวก ทั้งพัฒนาด้วยการฝึกฝนตนเอง การศึกษา
ค้นคว้า และการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับสุดท้าย สมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ
โดยจัดฝึกอบรมหรือสัมมนาอย่างต่อเนื่อง
- 2.การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถใช้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
ให้เกิดประสิทธิผล
3. ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพมีผลต่อคุณภาพโรงเรียนสมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพทั้งด้านการ
ฝึกอบรม สัมมนาหรือการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีผู้บริหารมีภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ

4. การคิดเชิงบวก มีผลต่อคุณภาพโรงเรียนสมควรรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัดภาคใต้ฝั่ง อันดามัน ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการคิดเชิงบวก ทั้งพัฒนาด้วยการฝึกฝนตนเอง การศึกษาค้นคว้า และการทดลอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำ การบริหารในรูปแบบต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

2. เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ลุ่มลึกของภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การบริหารการเปลี่ยนแปลง การคิดเชิงบวก จึงควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเน้นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ อาทิ การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และ/หรือการสนทนากลุ่ม

3. ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับอื่น เช่น สถาบันอาชีวศึกษา สถานศึกษาของเอกชน องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และเพื่อหาข้อแตกต่าง และเกิดการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการบริหารการศึกษา

4. ควรออกแบบงานวิจัยในรูปของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในเรื่อง ภาวะผู้นำส่งเสริมสุขภาพ การบริหารการเปลี่ยนแปลง หรือการคิดเชิงบวก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [2] Edmonstone J. (2011). The development of strategic Healthy leaders in the National Health Service in Scotland. *Leadership Health Service*, 24(4), 337–353.
- [3] ทรงพล เจริญคำ. (2562). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตร สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 7(2), 11-19.
- [4] กลุ่มพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการขนส่งและจราจร. (2565). *ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.otp.go.th> > tiny_uploads > PDF.
- [5] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาภาคใต้จังหวัดฝั่งอันดามัน*. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th.ewt.dl.link>.
- [6] Ferguson L. (2007). Clinical leadership: using observations of care to focus risk management and quality improvement activities in the clinical setting. *Contemporary Nurse*, 24(2), 212–224.
- [7] Skott, P. (2022). Successful health-promoting leadership – A question of synchronisation, *Health Education*, 122 (3), 286-303.
- [8] Gruber, J., Johnson, S. L., Oveis, C., & Keltner, D. (2008). Risk for mania and positive emotional responding: Too much of a good thing? *Emotion*, 8(1), 23–33.
- [9] Johnson, Michael D., Andreas Herrmann & Frank Huber. (2006). The evolution of loyalty Intentions. *Journal of marketing*, 2 (6), 122-132.

- [10] Sabau, R.M. (2012). The Importance of Change Management in Development of Educational Organisations. *Managerial Challenges of the Contemporary Society Proceeding. Cluj-Napoca: Babes Bolyai University.* 4 (3),131-134.
- [11] Jellison, Jerald M., (2012). *Managing the Dynamics of Change.* New York: McGraw Hill.
- [12] Caprara, G. V., & Steca, P. (2005). Affective and social self-regulatory efficacy beliefs as determinants of positive thinking and happiness. *European Psychologist*, 10(4), 275–286.
- [13] Marsh, S. & Dibben, M. R. (2003). The role of trust in information science and technology. *Ann. Rev.info. Sci. Tech.*, 37(3), 465–498.
- [14] Markiewicz, Piotr. (2011). Change Management in the Strategy Implementation Process. *Intellectual Economics.* 5(2), 257-267.
- [15] Vaughan ,Cruickshank. (2017). The Influence of School Leadership on Student Outcomes *Open Journal School Science*, 5(9),134-145.
- [16] Ronnenberg, Shannon K.; Graham, Mary E.; & Mahmoodi, Farzad. (2010). *The Important Role of Change Management in Environmental Management System Implementation School of Business.* New York: Clarkson University, Potsdam.
- [17] Howieson B, &Thaigarajah T. (2011). What is Healthy leadership? A journal-based meta-review. *Healthy leadership*, 17(2),7–18.
- [18] Barbara Schneider. (2023). *Trust in Schools: A Core Resource for School Reform.* Retrieved from <https://www.ascd.org › articles › trust>.
- [19] Martin, Raquel Palomera. (2017). Positive Psychology in Schools: A Change with Deep Roots, *Psychologist Papers.* 38(1),23-35.